

Recenzný posudok

Pracovný zošit' pre 4. ročník ZŠ – Pracovné vyučovanie, ISBN 978-80-8140-201-2

Autor/-i: Ing. Rastislav Geschwandtner, Kristína Kissová
Recenzenti - lektori: doc. PaedDr. Kristína Žoldošová, PhD.
Vydavateľ: Dr. Josef Raabe Slovensko s. r. o.
Rok vydania: 2016
Počet strán: 58

Posudok vypracoval recenzent: PaedDr. Jana Krížová, PhD.

Stanovisko - úvod:

Pracovný zošit' (ďalej PZ) k predmetu pracovné vyučovanie v 4. ročníku predstavuje vhodný a potrebný podklad pre lepšie pochopenie problematiky. Predstavuje inšpiráciu k vytváraniu a hľadaniu vlastných projektov pre žiakov. Jadrom tohto PZ sú jednoduché otvorené projekty, ktoré sú zamerané na rozvoj manuálnych zručností a na riešenie problémov (improvizáciu a kreativitu).

Pracovný zošit' poskytuje mnoho námetov na praktické využitie v praxi s dôrazom na rozvoj schopností a zručností žiakov.

Problematika spracovaná v pracovnom zošite je v súlade s platným ŠVP a vzdelávacím štandardom pre predmet pracovné vyučovanie v 4. ročníku. Koncepcia PZ je prehľadná a vychádza z princípov projektového vyučovania. Hlavnou výhodou využívania projektov v edukácii je okrem kladenia dôrazu na autenticnosť poznania a integritu všetkých zmyslov žiaka. Ide o riadenú činnosť s autoreguláciou; detí v spoločnej činnosti; detí, učiteľov, rodičov a iných členov spoločnosti a školu so svetom. Najväčší význam tejto integrácie spočíva v tom, že projekt vracia škole a dieťaťu skutočný vzťah k poznaniu.

Učebný text je prehľadne spracovaný. Témy sú radené v logickej nadväznosti. Spracovanie odborných textov je veku primerané žiakom 4. ročníka. Rozpracovanie jednotlivých tém je logické a prehľadné. K jednotlivým úlohám sú priradené vizuálne značky. Pri téme je rozpracované základné učivo podľa určeného štandardu a zároveň aj rozširujúce učivo pre šikovnejších žiakov. Vhodným prínosom je aj „tip“, ktorý nabáda žiakov k alternatívnym riešeniam. Jednotlivé témy sú doplnené mnohými praktickými príkladmi. Pozitívne hodnotím odkazy na vyhľadávanie termínov aj v anglickom jazyku na internete (rozvoj IKT kompetencií).

Didaktické spracovanie problematiky považujem za vhodné a primerané. Štylistika textu je zrozumiteľná. Jazyková úroveň PZ je na dobrej úrovni a odborná terminológia v súlade s platnými normami. Výber výrobkov k jednotlivým témam je dostupný na materiál i nástroje a pre danú vekovú skupinu zaujímavý a tvorivý. Poukazuje na praktické skúsenosti autora so žiakmi mladšieho školského veku.

Metódy použité v PZ predpokladajú uplatnenie zážitkového učenia v praxi. To sa javí ako najvhodnejšie pre príslušný predmet. Jednotlivé úlohy sú zamerané na rozvoj manuálnych zručností, rozvoj pracovných návykov a schopnosť používať nástroje na dosiahnutie cieľa. Zároveň autori PZ dbajú aj na rozvoj konštrukčného myslenia, kreativity a inovatívneho myslenia. Konceptia PZ je inšpirujúca, podáva návrh – možnosť vedenia hodiny, ale je aj otvorená vlastnému prístupu učiteľa k vybranej problematike. Pozitívne hodnotím jej variabilitu.

Grafická úprava je výraznejšia ako v PZ 3. Rozloženie textu je primerané. Veľkosť a druh písma – sú vhodné a prehľadné.

Obrazový materiál je v súlade s textom. Informácie spracované v PZ sú spoločensky korektné, rozvíjajú záujem žiakov o techniku, jej poznávanie a uplatňovanie v bežnom živote.

Odporúčanie

Pre uľahčenie práce učiteľa odporúčam k jednotlivým témam uviesť text vzdelávacieho štandardu. Učiteľovi to pomáha v orientácii nárokov prebratia konkrétnej problematiky.

Pri vybraných témach by som odporúčala poukázať na prierezové témy (vo forme výskumnej úlohy... „típom“. Pri niektorých učivách sa to priam pýta (napr. Ľudové tradície a remeslá – Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, Základy konštruovania – Environmentálna výchova, Tvorivé využitie technických materiálov – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti... a pod.).

Záver

PZ pracovné vyučovanie považujem za vhodný učebný text pre žiakov 4. ročníka. Text je logicky štrukturovaný, kvalitne spracovaný a napísaný zrozumiteľným štýlom pre žiakov mladšieho školského veku.

PZ predstavuje vhodnú učebnú pomôcku pre vyučovanie pracovného vyučovania. Jednotlivé témy predstavujú projekty, ktoré u žiakov rozvíjajú technické myslenie ako súčasť všeobecného vzdelávania. Vyzdvihujú dôležitosť komplexného poznania žiaka ale aj prepájanie a kombinovanie jednotlivých poznatkov.

Predložený PZ pracovné vyučovanie pre 4. ročník je v súlade so ŠVP a vzdelávacím štandardom pre daný predmet a jednoznačne odporúčam udeliť odporúčaciu doložku.

Slovenská Ľupča 18.6.2017

PaedDr. Jana Krížová, PhD.

Kritériá na hodnotenie kvality učebníc pre všeobecno-vzdelávacie predmety

Odstupňované hodnotenie plnenia jednotlivých požiadaviek

Body	Indikátor plnenia jednotlivých požiadaviek daného kritéria
5	požiadavky sú splnené - posudzovateľ pridelil plný počet bodov
4	požiadavky kritéria sú splnené, ale vyskytujú sa diskutabilné prvky, to znamená, že posudzovateľ by vedel navrhnúť aj skvalitnenie
3	hodnotený jav ešte vyhovuje požiadavkám kritéria, má však viacero menších nedostatkov
2	požiadavky kritéria sú len čiastočne splnené, prevažujú nedostatky
1	spracovanie daného javu len minimálne vyhovuje danému kritériu, má príliš veľa nedostatkov
0	hodnotený jav nevyhovuje požiadavkám kritéria

I. kritérium: Súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím programom

Požiadavka: Školská učebnica funguje okrem iného ako prvok Štátneho vzdelávacieho programu. Učebnica ho presnejšie vymedzuje a konkretizuje na základe všeobecných, čiastkových a operacionalizovaných cieľov (výkonových požiadaviek i obsahového štandardu príslušného vzdelávacieho programu). Ich prostredníctvom má rozvíjať základné kompetencie žiaka.

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Didaktický systém učebnice spresňuje a vystihuje koncepčný rámec Štátneho vzdelávacieho programu pre daný vyučovací predmet vo vzdelávacej oblasti .	5	5
2.	Didaktický systém učebnice konkretizuje a rozvíja štruktúru učebných výkonov v Štátnom vzdelávacom programe pre daný vyučovací predmet (výkonový štandard).	5	5
3.	Obsahová štruktúra učebnice je v koncepcnej zhode s obsahovým rámcom Štátneho vzdelávacieho programu pre daný vyučovací predmet.	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		15	15

II. kritérium: Základné funkcie a štruktúrne komponenty učebnice

Požiadavka: Učebnica plní viacero funkcií a obsahuje rôzny počet štruktúrnych komponentov, ktoré umožňujú realizovať tieto jednotlivé funkcie. Učebnica predstavuje predovšetkým súbor informácií, ktoré prezentuje rôznymi formami, a to verbálnou, obrazovou alebo kombinovanou. Súčasne je učebnica základným didaktickým médiom, prostriedkom, ktorý riadi žiakovo učenie i učiteľovu výučbu tým, že odporučne vymedzuje učivo, ktoré sa má zvládnuť za istý čas. Učebnica ďalej orientuje svojich adresátov o spôsoboch jej využívania.

Kritérium II. 1

Funkcia prezentácie učebného obsahu v učebnici (súbor informácií)

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Súbor informácií v učebnici vychádza z daného stavu a úrovne vedeckého poznania, zodpovedá odbornej a vecnej správnosti.	5	5
2.	Autori v textoch kontrolujú svoje hodnotenia, súdy a podrobujú ich racionálnym mieram, ktoré sú príznačné v spoločenstve vedcov.	5	5
3.	Súbor informácií je usporiadaný, prehľadný a rozlíšený.	5	5
4.	Súbor informácií rešpektuje zásadu veku primeranosti.	5	4
5.	Súbor informácií umožňuje vytvárať medzipredmetové vzťahy.	5	4
6.	Učebnica obsahuje odkazy na iné zdroje informácií.	5	5
7.	Učebnica sa skladá z rôznorodých verbálnych komponentov.	5	5
8.	Učebnica sa skladá z rôznorodých obrazových, grafických komponentov.	5	5
9.	Obrazové komponenty neplnia len funkciu ilustrácie a konkretizácie textu, ale aj funkciu zdroja ďalších informácií v zmysle nositeľa hlbších významov (ikonický – obrazový text).	5	4
Súčet dosiahnutých bodov		45	42

Kritérium II. 2

Funkcia riadenia učenia žiakov a výučby

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Aparát riadenia učenia žiakov tvorí ucelený systém.	5	5
2.	Prítomnosť úvodu alebo predhovoru, prípadne explicitné vyjadrenie učebných cieľov.	5	5
3.	Učebnica sa skladá z výkladovej a pracovnej, analytickej časti.	5	5
4.	Kognitívne odstupňovanie systému učebných otázok a úloh podľa náročnosti.	5	4
5.	Prítomnosť učebných úloh a otázok na upevňovanie a systematizáciu kompetencií žiakov.	5	4
6.	Využitie grafických symbolov na riadenie učenia.	5	5
7.	Prítomnosť zvláštnych farieb pre určité časti textu.	5	5
8.	Využitie odlišného typu písma pre rôzne časti textu.	5	5
9.	Adekvátnosť typografickej veľkosti písma k danej vekovej kategórii žiakov.	5	5
10.	Podpora rozvoja kritického myslenia.	5	4
11.	Rešpektovanie požiadavky uplatňovania rôznych stratégií učenia sa.	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		55	52

Kritérium II. 3
Organizačná funkcia učebnice

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Učebnica uvádza prehľadne spracovaný obsah.	5	5
2.	Grafické spracovanie učebnice je prehľadné, umožňuje sa v nej orientovať.	5	5
3.	Spôsob štruktúrovania výkladového sekundárneho autorského textu, miera prehľadnosti tohto textu.	5	5
4.	Miera zabezpečenia prehľadnosti a lepšieho členenia medzititulkami alebo margináliami.	5	4
5.	Prítomnosť vecného, menného alebo zmiešaného registra.	5	5
6.	Prítomnosť názorného, grafického prehľadu o všetkých štruktúrnych komponentoch, ktoré tvoria ucelený didaktický systém.	5	5
7.	Dôslednosť celkového vzhľadu učebnice z hľadiska grafickej úpravy, farebnosti a typografie	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		35	34

III. kritérium: Korektnosť autorov učebnice

Kritérium III. 1

Dodržiavanie korektnosti autorov učebníc

Požiadavka: Autori pri tvorbe učebnice rešpektujú Ústavu Slovenskej republiky. Predovšetkým rešpektujú základné práva a slobody, ktoré sa zaručujú všetkým ľuďom bez rozdielov rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, príslušnosti k národnostnej alebo etnickej menšine a presadzujú rovné príležitosti mužov a žien.

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Spracovanie učiva podporuje rozvoj hodnotového systému žiakov.	5	5
2.	Primeraný spôsob interpretácie prostredia, v ktorom žijú žiaci iných krajín.	5	4
3.	Primeraný spôsob prezentácie iných národov a ich kultúr.	5	4
4.	Vhodný spôsob približovania aspektov ľudskej interakcie a kooperácie, aspektov medzinárodného porozumenia a mieru.	5	5
5.	Eliminovanie stereotypov a predsudkov vo vykresľovaní iných.	5	5
6.	Prítomnosť ideologických interpretácií (politických, kultúrnych, náboženských), ktoré nie sú podložené dôkazmi alebo ich interpretácia nie je vyvážená iným pohľadom na túto problematiku	5	4
7.	Prítomnosť mnohostrannosti v prístupoch autorov(zásada multiperspektivity) Exemplárne uplatňovanie viacerých sociálnych perspektív, uhlov pohľadu	5	4
Súčet dosiahnutých bodov		35	31

Sumár dosiahnutých bodov z celkového počtu bodov

Kritérium	Celkový možný počet bodov	Dosiahnutý počet bodov
Súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím programom	15	15
Funkcia prezentácie učebného obsahu v učebnici (súbor informácií)	45	42
Funkcia riadenia učenia žiakov a výučby učiteľa	55	52
Organizačná funkcia učebnice	35	34
Dodržiavanie korektnosti autorov učebníc	35	31
Celkový počet bodov	185	174

Učebnica pre žiaka dosiahla v celkovom hodnotení 174 bodov.

Učebnica pre žiaka musí dosiahnuť v hodnotení minimálne 75% bodov z celkového počtu bodov.

Recenzný posudok

Názov diela :

Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ- Pracovné vyučovanie

ISBN: 978-80-8140-201-2

Autor/-i: **R. Geschwandtner, K. Kissová**

Recenzenti - lektori: K. Žoldošová

Vydavateľ: **Dr. Josef Raabe Slovensko, s. r. o.**

Rok vydania: **2016**

Počet strán: 61

Posudok vypracoval recenzent: PaedDr. Eva Raffajová

Stanovisko - úvod:

- a) Obsah PZ je v súlade s platným ŠVP a vzdelávacím štandardom, koncepcia PZ je moderná a zameraná predovšetkým na rozvíjanie psychomotorických zručností žiakov v danej vzdelávacej oblasti.
- b) Objektívna – odborná a vecná správnosť informácií; výber základného učiva a vyváženosť základného a rozširujúceho učiva.
- c) Úroveň didaktického spracovania obsahu učiva je vypracovaná v plnej miere z hľadiska požiadaviek ŠVP a VŠ pre danú vzdelávaciu oblasť a učebný predmet .
- d) Didaktické spracovanie PZ využíva princípy pedagogickej stratégie, primerané metódy z hľadiska interakcie učiteľa a žiaka, zážitkového učenia sa a vyučovania, dáva veľký priestor na kreativitu žiakov a spĺňa pohľad na hľadisko komplexného systému hodnotenia úloh spracovaných v danom PZ.
- e) Grafická úprava , spracovanie textu, štylizácia, rozsah a členenie textu, vecne a odborne správna terminológia, vhodnosť písma, obrázkov je v poriadku.
- f) Súlad obrazového materiálu s učebným textom, estetická i motivačná úroveň spracovania textu a obrazového materiálu, spoločenská korektnosť spracovaného obsahu vyhovuje platnej legislatíve a požiadavkám.

Záver

a) Stručné zhrnutie hodnotenia.

Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ pre Pracovné vyučovanie je vypracovaný v súlade s požiadavkami ŠVP, dieťa je aktérom tvorenia, navrhuje vlastné riešenia, rozvíja si manuálne zručnosti a formuje svoj vzťah aj k umeniu a remeslám. Pracovný zošit pre Pracovné vyučovanie je vynikajúcou pomôckou pre učiteľov primárneho vzdelávania vo 4. ročníku a odporúčam mu udeliť odporúčaciu doložku a používať ho na základných školách.

b) Vyhlásenie recenzenta o akceptovaní, resp. o neakceptovaní jeho zásadných pripomienok k spracovanému MDP.

Nemám pripomienky.

c) Jednoznačné explicitné vyjadrenie recenzenta, či je posudzovaný MDP v súlade s platným Štátnym vzdelávacím programom a vzdelávacím štandardom a jednoznačné odporúčanie k udeleniu, resp. neudeleniu odporúčacej doložky.

Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ pre Pracovné vyučovanie je vypracovaný v súlade s požiadavkami ŠVP. Odporúčam mu udeliť odporúčaciu doložku a používať ho na základných školách.

PaedDr. Eva Raffajová

Kežmarok,

P o s u d o k

Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ- Pracovné vyučovanie

Raabe 2016

R. Geschwandtner, K. Kissová

I. kritérium: Súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím programom

Požiadavka: Školská učebnica funguje okrem iného ako prvok Štátneho vzdelávacieho programu. Učebnica ho presnejšie vymedzuje a konkretizuje na základe všeobecných, čiastkových a operacionalizovaných cieľov (výkonových požiadaviek i obsahového štandardu príslušného vzdelávacieho programu). Ich prostredníctvom má rozvíjať základné kompetencie žiaka.

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Didaktický systém učebnice spresňuje a vystihuje koncepčný rámec Štátneho vzdelávacieho programu pre daný vyučovací predmet vo vzdelávacej oblasti .	5	5
2.	Didaktický systém učebnice konkretizuje a rozvíja štruktúru učebných výkonov v Štátnom vzdelávacom programe pre daný vyučovací predmet (výkonový štandard).	5	5
3.	Obsahová štruktúra učebnice je v koncepcnej zhode s obsahovým rámcom Štátneho vzdelávacieho programu pre daný vyučovací predmet.	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		15	15

II. kritérium: Základné funkcie a štruktúrne komponenty učebnice

Požiadavka: Učebnica plní viacero funkcií a obsahuje rôzny počet štruktúrnych komponentov, ktoré umožňujú realizovať tieto jednotlivé funkcie. Učebnica predstavuje predovšetkým súbor informácií, ktoré prezentuje rôznymi formami, a to verbálnou, obrazovou alebo kombinovanou. Súčasne je učebnica základným didaktickým médiom, prostriedkom, ktorý riadi žiakovo učenie i učiteľovu výučbu tým, že odporučne vymedzuje učivo, ktoré sa má zvládnuť za istý čas. Učebnica ďalej orientuje svojich adresátov o spôsoboch jej využívania.

Kritérium II. 1 Funkcia prezentácie učebného obsahu v učebnici (súbor informácií)

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Súbor informácií v učebnici vychádza z daného stavu a úrovne vedeckého poznania, zodpovedá odbornej a vecnej správnosti.	5	5
2.	Autori v textoch kontrolujú svoje hodnotenia, súdy a podrobujú ich racionálnym mieram, ktoré sú príznačné v spoločenstve vedcov.	5	5
3.	Súbor informácií je usporiadaný, prehľadný a rozlíšený.	5	5
4.	Súbor informácií rešpektuje zásadu veku primeranosti.	5	5
5.	Súbor informácií umožňuje vytvárať medzipredmetové vzťahy.	5	5
6.	Učebnica obsahuje odkazy na iné zdroje informácií.	5	5
7.	Učebnica sa skladá z rôznorodých verbálnych komponentov.	5	5
8.	Učebnica sa skladá z rôznorodých obrazových, grafických komponentov.	5	5

9.	Obrazové komponenty neplnia len funkciu ilustrácie a konkretizácie textu, ale aj funkciu zdroja ďalších informácií v zmysle nositeľa hlbších významov (ikonický – obrazový text).	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		45	45

Kritérium II. 2 Funkcia riadenia učenia žiakov a výučby

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Aparát riadenia učenia žiakov tvorí ucelený systém.	5	5
2.	Prítomnosť úvodu alebo predhovoru, prípadne explicitné vyjadrenie učebných cieľov.	5	5
3.	Učebnica sa skladá z výkladovej a pracovnej, analytickej časti.	5	4
4.	Kognitívne odstupňovanie systému učebných otázok a úloh podľa náročnosti.	5	5
5.	Prítomnosť učebných úloh a otázok na upevňovanie a systematizáciu kompetencií žiakov.	5	5
6.	Využitie grafických symbolov na riadenie učenia.	5	5
7.	Prítomnosť zvláštnych farieb pre určité časti textu.	5	4
8.	Využitie odlišného typu písma pre rôzne časti textu.	5	5
9.	Adekvátnosť typografickej veľkosti písma k danej vekovej kategórii žiakov.	5	5
10.	Podpora rozvoja kritického myslenia.	5	5
11.	Rešpektovanie požiadavky uplatňovania rôznych stratégií učenia sa.	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		55	53

Kritérium II. 3 Organizačná funkcia učebnice

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Učebnica uvádza prehľadne spracovaný obsah.	5	5
2.	Grafické spracovanie učebnice je prehľadné, umožňuje sa v nej orientovať.	5	5
3.	Spôsob štruktúrovania výkladového sekundárneho autorského textu, miera prehľadnosti tohto textu.	5	4
4.	Miera zabezpečenia prehľadnosti a lepšieho členenia medzitulkami alebo margináliami.	5	5
5.	Prítomnosť vecného, menného alebo zmiešaného registra.	5	4
6.	Prítomnosť názorného, grafického prehľadu o všetkých štruktúrnych komponentoch, ktoré tvoria ucelený didaktický systém.	5	5
7.	Dôslednosť celkového vzhľadu učebnice z hľadiska grafickej úpravy, farebnosti a typografie	5	4
Súčet dosiahnutých bodov		35	32

III. kritérium: Korektnosť autorov učebnice Kritérium III. 1 Dodržiavanie korektnosti autorov učebníc

Požiadavka: Autori pri tvorbe učebnice rešpektujú Ústavu Slovenskej republiky. Predovšetkým rešpektujú základné práva a slobody, ktoré sa zaručujú všetkým ľuďom bez rozdielov rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, príslušnosti k národnostnej alebo etnickej menšine a presadzujú rovné príležitosti mužov a žien.

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Spracovanie učiva podporuje rozvoj hodnotového systému žiakov.	5	5
2.	Primeraný spôsob interpretácie prostredia, v ktorom žijú žiaci iných krajín.	5	5
3.	Primeraný spôsob prezentácie iných národov a ich kultúr.	5	4
4.	Vhodný spôsob približovania aspektov ľudskej interakcie a kooperácie, aspektov medzinárodného porozumenia a mieru.	5	5
5.	Eliminovanie stereotypov a predsudkov vo vykresľovaní iných.	5	5
6.	Prítomnosť ideologických interpretácií (politických, kultúrnych, náboženských), ktoré nie sú podložené dôkazmi alebo ich interpretácia nie je vyvážená iným pohľadom na túto problematiku	5	5
7.	Prítomnosť mnohostrannosti v prístupoch autorov (zásada multiperspektivity) Exemplárne uplatňovanie viacerých sociálnych perspektív, uhlov pohľadu	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		35	34

Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ pre Pracovné vyučovanie je vypracovaný v súlade s požiadavkami ŠVP, dieťa je aktérom tvorenia, navrhuje vlastné riešenia, rozvíja si manuálne zručnosti a formuje svoj vzťah aj k umeniu a remeslám. Pracovný zošit pre Pracovné vyučovanie je vynikajúcou pomôckou pre učiteľov primárneho vzdelávania vo 4. ročníku a odporúčam mu udeliť odporúčaciu doložku a používať ho na základných školách.

Sumár dosiahnutých bodov z celkového počtu bodov

Kritérium	Celkový možný počet bodov	Dosiahnutý počet bodov
Súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím programom	15	15
Funkcia prezentácie učebného obsahu v učebnici (súbor informácií)	45	45
Funkcia riadenia učenia žiakov a výučby učiteľa	55	53
Organizačná funkcia učebnice	35	32
Dodržiavanie korektnosti autorov učebníc	35	34
Celkový počet bodov	185	179

Učebnica pre žiaka dosiahla v celkovom hodnotení 179 bodov.

Odporúčam udeliť odporúčaciu doložku.

PaedDr. Eva Raffajová

Dátum: 18.5.2017

Recenzný posudok

Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ: PRACOVNÉ VYUČOVANIE, ISBN: 978-80-8140-201-2

Autor/-i: Ing. Rastislav Geschwandtner, Kristína Kissová

Recenzenti - lektori: doc. PaedDr. Kristína Žoldošová, PhD.

Vydavateľ: Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o.

Rok vydania: 2016

Počet strán: 58

Posudok vypracoval recenzent: Mgr. Marta Brezáková

Stanovisko:

Didaktický systém pracovného zošita PRACOVNÉ VYUČOVANIE vystihuje koncepčné zameranie Štátneho vzdelávacieho programu pre predmet Pracovné vyučovanie, rozvíja učebné výkony, obsahová štruktúra je v zhode s jeho obsahovým rámcom. Prostredníctvom všeobecných, čiastkových a operacionalizovaných cieľov pracovný zošit je koncipovaný na rozvoj základných kompetencií žiakov.

Pracovný zošit obsahuje súbor informácií, ktorý vychádza z vedeckého poznania, zodpovedá odbornej a vecnej správnosti. Informácie sú usporiadané, prehľadné, sú veku primerané, umožňujú vytvárať medzi predmetové vzťahy.

Pracovný zošit obsahuje odkazy na iné zdroje, skladá sa z rôznorodých obrazových, grafických súčastí, z výkladovej, pracovnej časti. Učebné otázky a úlohy sú odstupňované podľa náročnosti.

Výber a didaktické spracovanie je odborne aj vecne správne. Doplnujúce texty sú veku primerané žiakom štvrtého ročníka základnej školy a sú pre nich inšpirujúce a zrozumiteľné. Rozvíjajú tvorivosť a detskú fantáziu. Ovplyvňujú rozvoj ich pracovných zručností, prinášajú im množstvo zážitkov a objavov, napomáhajú k rozhodovaniu o budúcej profesijnej orientácii.

Žiaci sa v pracovnom zošite stretávajú na primeranej úrovni s rôznorodými informáciami a pracovnými činnosťami, ktorými sú vedení k získaniu zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta ľudskej práce. Jednotlivé aktivity sú zamerané na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, ale súčasne získavajú aj prvé skúsenosti zo sveta práce.

Zastúpené je široké spektrum pracovných činností a technológií založených na tvorivej tímovej spolupráci. Dôraz sa kladie na rozvoj základných životných kompetencií žiaka - schopnosť pracovať efektívne, kooperatívne, schopnosť kreatívne riešiť problémy, schopnosť zdôvodňovať a hodnotiť. Žiaci sú vedení technickým vzdelávaním k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti založenej na skúsenosti a zároveň v prepojení so životom.

Spracovanie učiva podporuje rozvoj hodnotového systému žiakov. Pracovný zošit inovovaného predmetu pracovné vyučovanie je zameraný na rozvíjanie všeobecných a pracovných kompetencií. Vytvára možnosti na kognitívne a psychomotorické činnosti žiakov, na ktoré nadväzuje nižšie stredné vzdelávanie v učebnom predmete technika. Hľadanie, skúmanie, objavovanie, manipulovanie s predmetmi, experimentovanie, konštruovanie zážitkovou formou sú základné aktivity vedúce k rozvoju praktických zručností žiakov.

Obsah pracovného vyučovania v 4. ročníku je členený do 5. tematických celkov, ktoré sú zastúpené aj v pracovnom zošite - Človek a práca, Tvorivé využitie technických materiálov, Základy konštruovania, Stravovanie a príprava jedál, Ludové tradície a remeslá,

Autori pri koncipovaní berú sa do úvahy aj poznávacie, emocionálne a vôľové možnosti a celý repertoár schopností charakteristických pre daného jednotlivca. Dôraz kladú na zážitkové učenie v rámci reálnych životných situácií, na rozvoj kreativity, tímovej práce, na aplikáciu teoretických vedomostí v riešení praktických úloh, na riešenie problémov každodenného života, na rozvoj bádateľských schopností formami práce k riadenému objavovaniu, na projektovanie, realizáciu navrhnutého modelu a jeho zhodnotenie. Žiakom je umožnené hodnotiace myslenie a tvorivosť. Použité sú aktivizujúce vyučovacie metódy - metódu riešenia problémových úloh, metóda experimentovania, projektového vyučovania, bádateľské aktivity.

Konštatujem, že predložený Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ: Pracovné vyučovanie je v súlade s platným Štátnym vzdelávacím programom a vzdelávacím štandardom a rozvíja kľúčové kompetencie. Odporúčam udeliť odporúčaciu doložku.

Mgr. Marta Brezáková

Bratislava, 29.6.2017

Kritériá na hodnotenie kvality učebníc pre všeobecno-vzdelávacie predmety

Odstupňované hodnotenie plnenia jednotlivých požiadaviek

Body	Indikátor plnenia jednotlivých požiadaviek daného kritéria
5	požiadavky sú splnené - posudzovateľ pridelil plný počet bodov
4	požiadavky kritéria sú splnené, ale vyskytujú sa diskutabilné prvky, to znamená, že posudzovateľ by vedel navrhnúť aj skvalitnenie
3	hodnotený jav ešte vyhovuje požiadavkám kritéria, má však viacero menších nedostatkov
2	požiadavky kritéria sú len čiastočne splnené, prevažujú nedostatky
1	spracovanie daného javu len minimálne vyhovuje danému kritériu, má príliš veľa nedostatkov
0	hodnotený jav nevyhovuje požiadavkám kritéria

I. kritérium: Súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím programom

Požiadavka: Školská učebnica funguje okrem iného ako prvok Štátneho vzdelávacieho programu. Učebnica ho presnejšie vymedzuje a konkretizuje na základe všeobecných, čiastkových a operacionalizovaných cieľov (výkonových požiadaviek i obsahového štandardu príslušného vzdelávacieho programu). Ich prostredníctvom má rozvíjať základné kompetencie žiaka.

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Didaktický systém učebnice spresňuje a vystihuje koncepčný rámec Štátneho vzdelávacieho programu pre daný vyučovací predmet vo vzdelávacej oblasti .	5	5
2.	Didaktický systém učebnice konkretizuje a rozvíja štruktúru učebných výkonov v Štátnom vzdelávacom programe pre daný vyučovací predmet (výkonový štandard).	5	5
3.	Obsahová štruktúra učebnice je v koncepcnej zhode s obsahovým rámcom Štátneho vzdelávacieho programu pre daný vyučovací predmet.	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		15	15

II. kritérium: Základné funkcie a štruktúrne komponenty učebnice

Požiadavka: Učebnica plní viacero funkcií a obsahuje rôzny počet štruktúrnych komponentov, ktoré umožňujú realizovať tieto jednotlivé funkcie. Učebnica predstavuje predovšetkým súbor informácií, ktoré prezentuje rôznymi formami, a to verbálnou, obrazovou alebo kombinovanou. Súčasne je učebnica základným didaktickým médiom, prostriedkom, ktorý riadi žiakovo učenie i učiteľovu výučbu tým, že proporčne vymedzuje učivo, ktoré sa má zvládnuť za istý čas. Učebnica ďalej orientuje svojich adresátov o spôsoboch jej využívania.

Kritérium II. 1

Funkcia prezentácie učebného obsahu v učebnici (súbor informácií)

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Súbor informácií v učebnici vychádza z daného stavu a úrovne vedeckého poznania, zodpovedá odbornej a vecnej správnosti.	5	5
2.	Autori v textoch kontrolujú svoje hodnotenia, súdy a podrobujú ich racionálnym mieram, ktoré sú príznačné v spoločenstve vedcov.	5	5
3.	Súbor informácií je usporiadaný, prehľadný a rozlíšený.	5	5
4.	Súbor informácií rešpektuje zásadu veku primeranosti.	5	5
5.	Súbor informácií umožňuje vytvárať medzipredmetové vzťahy.	5	5
6.	Učebnica obsahuje odkazy na iné zdroje informácií.	5	5
7.	Učebnica sa skladá z rôznorodých verbálnych komponentov.	5	5
8.	Učebnica sa skladá z rôznorodých obrazových, grafických komponentov.	5	5
9.	Obrazové komponenty neplnia len funkciu ilustrácie a konkretizácie textu, ale aj funkciu zdroja ďalších informácií v zmysle nositeľa hlbších významov (ikonický – obrazový text).	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		45	45

Kritérium II. 2

Funkcia riadenia učenia žiakov a výučby

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Aparát riadenia učenia žiakov tvorí ucelený systém.	5	5
2.	Prítomnosť úvodu alebo predhovoru, prípadne explicitné vyjadrenie učebných cieľov.	5	5
3.	Učebnica sa skladá z výkladovej a pracovnej, analytickej časti.	5	5
4.	Kognitívne odstupňovanie systému učebných otázok a úloh podľa náročnosti.	5	5
5.	Prítomnosť učebných úloh a otázok na upevňovanie a systematizáciu kompetencií žiakov.	5	5
6.	Využitie grafických symbolov na riadenie učenia.	5	5
7.	Prítomnosť zvláštnych farieb pre určité časti textu.	5	5
8.	Využitie odlišného typu písma pre rôzne časti textu.	5	5
9.	Adekvátnosť typografickej veľkosti písma k danej vekovej kategórii žiakov.	5	5
10.	Podpora rozvoja kritického myslenia.	5	5
11.	Rešpektovanie požiadavky uplatňovania rôznych stratégií učenia sa.	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		55	55

Kritérium II. 3
Organizačná funkcia učebnice

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Učebnica uvádza prehľadne spracovaný obsah.	5	5
2.	Grafické spracovanie učebnice je prehľadné, umožňuje sa v nej orientovať.	5	5
3.	Spôsob štruktúrovania výkladového sekundárneho autorského textu, miera prehľadnosti tohto textu.	5	5
4.	Miera zabezpečenia prehľadnosti a lepšieho členenia medzicitulkami alebo margináliami.	5	5
5.	Prítomnosť vecného, menného alebo zmiešaného registra.	5	0
6.	Prítomnosť názorného, grafického prehľadu o všetkých štruktúrnych komponentoch, ktoré tvoria ucelený didaktický systém.	5	4
7.	Dôslednosť celkového vzhľadu učebnice z hľadiska grafickej úpravy, farebnosti a typografie	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		35	29

III. kritérium: Korektnosť autorov učebnice

Kritérium III. 1

Dodržiavanie korektnosti autorov učebníc

Požiadavka: Autori pri tvorbe učebnice rešpektujú Ústavu Slovenskej republiky. Predovšetkým rešpektujú základné práva a slobody, ktoré sa zaručujú všetkým ľuďom bez rozdielov rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, príslušnosti k národnostnej alebo etnickej menšine a presadzujú rovné príležitosti mužov a žien.

		Max. počet bodov	Počet bodov
1.	Spracovanie učiva podporuje rozvoj hodnotového systému žiakov.	5	5
2.	Primeraný spôsob interpretácie prostredia, v ktorom žijú žiaci iných krajín.	5	4
3.	Primeraný spôsob prezentácie iných národov a ich kultúr.	5	5
4.	Vhodný spôsob približovania aspektov ľudskej interakcie a kooperácie, aspektov medzinárodného porozumenia a mieru.	5	5
5.	Eliminovanie stereotypov a predsudkov vo vykresľovaní iných.	5	5
6.	Prítomnosť ideologických interpretácií (politických, kultúrnych, náboženských), ktoré nie sú podložené dôkazmi alebo ich interpretácia nie je vyvážená iným pohľadom na túto problematiku	5	4
7.	Prítomnosť mnohostrannosti v prístupoch autorov(zásada multiperspektivity) Exemplárne uplatňovanie viacerých sociálnych perspektív, uhlov pohľadu	5	5
Súčet dosiahnutých bodov		35	33

Sumár dosiahnutých bodov z celkového počtu bodov

Kritérium	Celkový možný počet bodov	Dosiahnutý počet bodov
Súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím programom	15	15
Funkcia prezentácie učebného obsahu v učebnici (súbor informácií)	45	45
Funkcia riadenia učenia žiakov a výučby učiteľa	55	55
Organizačná funkcia učebnice	35	29
Dodržiavanie korektnosti autorov učebníc	35	33
Celkový počet bodov	185	177

Učebnica pre žiaka dosiahla v celkovom hodnotení 177 bodov.

Učebnica pre žiaka musí dosiahnuť v hodnotení minimálne 75% bodov z celkového počtu bodov.

ODBORNÝ POSUDOK

Zodpovedný zamestnanec: PaedDr. Jozef Kuzma, PhD.

Predkladateľ: Mgr. Lucia Sochová, Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o., Bratislava

Názov diela: „Pracovné vyučovanie – Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ“

ISBN 978-80-8140-201-2

Autor/-i: Ing. Rastislav Geschwandtner, Kristína Šimunková

Stanovisko zodpovedného zamestnanca:

V súlade so Smernicou č. 22/2017, Čl. 8, ktorou sa upravuje postup Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a priamo riadených organizácií pri výbere a posudzovaní didaktických prostriedkov, požiadala projektová manažérka Mgr. Lucia Sochová, nakladateľstvo Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o. so sídlom v Bratislave o vydanie odporúčacej doložky na didaktický prostriedok (DP) – „Pracovné vyučovanie – Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ“, ktorý plynule koncepčne nadväzuje na PZ pre tretiakov a je určený pre žiakov štvrtého ročníka primárneho vzdelávania v základnej škole.

Predkladateľka žiadosti o udelenie odporúčacej doložky predložila tri lektorské posudky recenzentiek – lektoriiek z databázy Ministerstva ŠVVaŠ SR, v ktorých jednoznačne odporúčajú udelenie odporúčacej doložky. Lektorské posudky recenzentiek doplnila Mgr. M. Schrimpelová, konateľka nakladateľstva, čestným vyhlásením.

Obsah pracovného zošita (PZ) je podľa kladných recenzných posudkov v súlade s platným ŠVP a vzdelávacím štandardom pre učebný predmet pracovné vyučovanie vo štvrtom ročníku ZŠ.

Vyhovujúcu štruktúru a didaktické spracovanie učiva v posudzovanom PZ, nadväzujúcu na PZ pre tretiakov, zhodnotili lektori ako logickú, prehľadnú, primerane odborne a terminologicky spracovanú.

Podobne kladne vyhodnotili spracovanie textu, ktorý je podľa nich vhodne esteticky a primerane funkčne doplnený ilustráciami z hľadiska cieľovej skupiny žiakov. Podľa vyjadrenia recenzentiek takto spracovaný PZ svojou textovou a obrazovou časťou žiakov spoločensky nediskriminuje.

Vychádzajúc z cieľov a obsahu učebného predmetu pracovné vyučovanie ocenili recenzentky v tomto PZ predovšetkým široké spektrum pracovných námetov na činnosti vedúce k zážitkovému učeniu a rozvíjajúce základné užívateľské zručnosti žiakov z rôznych oblastí praktickej ľudskej činnosti.

Prikláňame sa ku kladnému hodnoteniu PZ recenzentkami, predovšetkým pre dostatočné množstvo praktických úloh, ktoré umožňujú u žiakov rozvíjať ich kreativitu

a originalitu pri riešení primeraných úloh, pri ich orientácii v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a pri spoznávaní a chápaní vedy a techniky prostredníctvom primeraných pracovných postupov. Informácie a úlohy v tomto PZ, podobne ako v PZ pre tretíakov ZŠ, určite pozitívne prispievajú k rozvoju kognitívnych a psychomotorických zručností žiakov. Takto originálne spracovaná štruktúra PZ pre 3. a 4. ročník ZŠ má podľa nás skôr charakter pracovnej učebnice a je len na škole a učiteľovi, či takto spracované PZ pre 3. a 4. ročník náležite využije vo vzdelávacom procese v učebnom predmete pracovné vyučovanie.

Autorom, ktorí vypracovali spolu s nakladateľstvom pracovný zošit v svojsky poňatej koncepcii, nevyjadrili recenzentky také pripomienky, ktoré by si vyžadovali zásah do PZ, ktorý nakladateľstvo vydalo v r. 2016 po inovácii ŠVP a po úprave vzdelávacieho štandardu pre učebný predmet pracovné vyučovanie v zmysle RUP.

Ako sme už uviedli, tak v hodnotiacom závere lektorky – recenzentky zhodne odporúčajú uvedenému DP „Pracovné vyučovanie – Pracovný zošit pre 4 ročník ZŠ“ udeliť odporúčaciu doložku.

Po posúdení uvedeného DP a berúc na zreteľ kladné recenzné posudky konštatujeme, že autorské dielo „Pracovné vyučovanie – Pracovný zošit pre 4 ročník ZŠ“ je spracované na požadovanej úrovni a v súlade so Štátnym vzdelávacím programom.

Záver:

Didaktický prostriedok „*Pracovné vyučovanie – Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ*“ je autorsky koncepčne spracovaný v súlade so vzdelávacím štandardom pre učebný predmet pracovné vyučovanie vo 4. ročníku ZŠ podľa platného Štátneho vzdelávacieho programu. **Odporúčame udeliť pre tento didaktický prostriedok odporúčaciu doložku** a zaradiť ho do národného registra didaktických prostriedkov s odporúčacou doložkou pre štvrtý ročník ZŠ.

podpis zodpovedného zamestnanca

V Bratislave 15.08.2017

**MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Stromová 1, 813 30 Bratislava 1
odbor pre verejné obstarávanie
oddelenie učebnicovej politiky

Vážená pani
Mgr. Lucia Sochová
projektová manažérka
Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o.
Heydukova 12-14
811 08 Bratislava

Váš list číslo/zo dňa
číslo listu/zo dňa

Naše číslo
2017/11762:6-640A

Vybavuje/linka
Mgr. Sekulová/262

Bratislava
21.08.2017

Vec

Odporúčacia doložka

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v súlade s § 13 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na základe odporúčania Štátneho pedagogického ústavu v Bratislave

**vydáva
odporúčaciu doložku**

k didaktickému prostriedku pre základné školy: „**Pracovné vyučovanie - Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ**“ od autorov: Ing. Rastislav Geschwandtner, Mgr. Mária Šimunková, a zaraduje ho do národného registra didaktických prostriedkov s odporúčacou doložkou.

Na základe vydania odporúčacej doložky nevzniká žiadateľovi finančný nárok na výrobu didaktického prostriedku z rozpočtu ministerstva. Školy si môžu na základe Vašej ponuky zakúpiť uvedený didaktický prostriedok zo svojich finančných prostriedkov.

Odporúčacia doložka má platnosť do 21. augusta 2021.

S pozdravom

Ing. Nina Nerušilová
riaditeľka

Na vedomie
ŠPÚ
Odbor základných škôl MŠVVaŠ SR

Telefón
+421 2/59 374 111

Internet
www.minedu.sk

Bankové spojenie
SK8081800000007000065236

IČO
00164381